

שבוע טוב מאולפנת חורב

ערב פרשת "שמות" תשפ"ה

"ובמקום שאין אנשים, השתדל להיות איש" (מסכת אבות ב' ה') – הרב עודד

בפרשת שמות אנו קוראים על לידתו של משה, ומקצת מקורותיו עד לבחירתו להיות מנהיגם ומושיעם של ישראל. התורה מספרת לנו על מספר אירועים שקדמו לבחירתו של משה, והדבר הראשון הוא (שמות ב' י"א – י"ב) "ויהי בימים ההם ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלתם וירא איש מצרי מכה איש עברי מאחיו. ויפן כה וכה וירא כי אין איש ויך את המצרי ויטמנהו בחול". רש"י במקום מבאר "וירא בסבלותם (ב"ר) נתן עיניו ולבו להיות מיצר עליהם" רש"י מדגיש כי משה לא נתקל באקראי באירועים של התעמרות באחיו ולכן התעורר לפעולה, אלא משה אשר ידע את גורל אחיו יצא אליהם כדי לראות בסבלותם ולהיות שותף לצערם. באופן פשוט נראה כי כאשר משה ראה "איש מצרי מכה איש עברי מאחיו" משה רצה לעשות שפטים באיש המצרי, אלא שמשה חשש שמישהו יראה אותו לכן "ויפן כה וכה" ורק אחרי "וירא כי אין איש" שמשה היה בטוח שאף אחד לא רואה אותו, אז "ויך את המצרי

ויטמנהו בחול". אבל נראה כי הביאור הזה אינו פשוט כלל שהרי למעשה מישחו בן ראה את משה הורג את המצרי, כפי שרואים בהמשך הפרק (שמות י"ג – י"ד) "ויצא ביום השני והנה שני אנשים עברים נצים ויאמר לרשע למה תקכה רעך ויאמר מי שמך לאיש שר ושפט עלינו הלהרגני אתה אמר באשר הרגת את המצרי וירא משה ויאמר אכן נודע הדבר". הנצי"ב מפרש אחרת את הדברים וכותב "ויפן כה וכה – חפש עצות לקבול על המצרי שהכהו חנם: וירא כי אין איש – להגיד לפניו את העוול. כי כולם עצרת בוגדים ושונאי ישראל: ויך את המצרי וגו'. במקום שאין שם איש השתדל הוא להיות איש" לפי הסברו של הנצי"ב משה ראה את העוול הנורא בכך שאיש מצרי מכה איש עברי מאחיו ורצה להתערב וחיפש דרך לעזור לאותו איש עברי מאחיו, כאשר ראה משה כי אין אף איש שאפשר לפנות אליו בבקשת עזרה, הבין משה כי אין הדבר תלוי אלא בו עצמו. במשנה בפרקי אבות (מסכת אבות ב' ה') הלל הזקן

מלמד אותנו "ובמקום שאין אנשים, השתדל להיות איש". ייתכן כי המקור של דבריו ושל הביטוי שבו הוא משתמש, מבוסס על הכתוב אצלנו " וירא כי אין איש" משה רואה שאין איש שיכול לעשות את מה שהוא יכול לעשות ונרתם למשימה למרות המחיר הכבד שמשה שילם על מעשיו עד שנאלץ לברוח למדין (שמות ב' ט"ז) "וישמע פרעה את הדבר הזה ויבקש להרג את משה ויברח משה מפני פרעה וישב בארץ מדן".

נראה שהתורה מלמדת אותנו כי התכונה הראשונה ואולי החשובה ביותר של מנהיג היא לקיחת אחריות, ובאמת משה היה המנהיג הגדול ביותר שקם לעם ישראל. כבר בתחילת בחירתו של משה נאמר עליו "ומשה היה רעה את צאן יתרו" (שמות ג' א') ואמרו על כך רבותינו במדרש (שמות רבה פרשה ב') "... אמר הקדוש ברוך הוא, מי שהוא יודע לרעות הצאן איש לפי כוחו יבוא וירעה בעמי ואף משה לא בחנו אלא בצאן. אמרו רבותינו, כשהיה

משה רבינו עליו השלום רועה צאנו של יתרו במדבר, ברח ממנו גדי ורץ אחריו עד שהגיע לחסות (שם מקום) ונודמנה לו שם בריכת מים ועמד הגדי לשתות. כיון שהגיע משה אצלו, אמר, אני לא הייתי יודע, שרץ היית מפני הצמא, עייף אתה. הרכיבו על כתפו והיה מהלך. אמר הקדוש ברוך הוא, "יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם, כך חייד אתה תרעה צאני ישראל". הוא שכתוב: "ומשה היה רועה".

ובאמת הכתוב מעיד על משה שהיה דואג לישראל.

בלשון הזוהר במקומות רבים, משה רבינו עצמו זכה לכינוי רַעִיָא מְהִימָנָא – שמשמעו רועה נאמן. וכך כתוב בזוהר (פרשת שמות) "משה רועה נאמן היה, וראה הקדוש ברוך הוא שכדאי הוא לרעות את ישראל, באותו הדין ממש שהיה רועה את הצאן"

למעשה, משה רבינו הוא זה שראה את עצמו כרועה לישראל. הביטוי רועה, נאמר על ידי משה עצמו, כתיאור למנהיגם של ישראל. בפרשת פנחס, לאחר שהקב"ה מצווה על משה "עֲלֵה אֶל הָר הָעֵבְרִים הַזֶּה וְרֵאֵה אֶת הָאָרֶץ

אֲשֶׁר נָתַתִּי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְרֵאִיתָהּ אַתָּה וְנִאֲסַפְתָּ אֶל עַמִּיךָ, גַּם אַתָּה, בְּאֲשֶׁר נֶאֱסַף אַהֲרֹן אָחִיךָ" מבקש משה מהקב"ה "יִפְקֹד ה' אֱלֹקֵי הַרְוֹחַת לְכָל בָּשָׂר אִישׁ עַל הָעֵדָה אֲשֶׁר יֵצֵא לְפָנֶיהֶם וְאֲשֶׁר יָבֵא לְפָנֶיהֶם וְאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וְאֲשֶׁר יָבִיאֵם וְלֹא תִהְיֶה עֵדוּת ה' בְּצֵאתָן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רְעָה" (במדבר כ"ז). בשעתו הקשה של משה, הוא איננו חושב על הבשורה הקשה ששמע מאת הקב"ה אלא מיד דואג לעתידם של ישראל. משה אינו מסתפק בבקשת מנהיג חדש לבני ישראל, אלא מבקש מהקב"ה כי ימנה רועה לבני ישראל. ברור שמשה ראה את עצמו כרועה, וחשש שעם פטירתו יישארו בני ישראל "כצאן אשר אין להם רועה".

את משמעות הביטוי רועה נאמן, מסביר הרמח"ל במסילת ישרים (סוף פרק י"ט): "כי אין הקב"ה אוהב אלא למי שאוהב את ישראל וכל מה שאדם מגדיל אהבתו לישראל, גם הקב"ה מגדיל עליו, ואלה הם הרועים האמתיים של ישראל שהקב"ה חפץ בהם הרבה, שמוסרים עצמם על צאנו, ודורשים ומשתדלים על שלומם וטובתם

בכל הדרכים, ועומדים תמיד בפרץ להתפלל עליהם ולבטל הגזירות הקשות ולפתוח עליהם שערי הברכה, הא למה זה דומה לאב שאינו אוהב שום אדם יותר ממי שהוא רואה שאוהב את בניו אוהב נאמנת והוא דבר שהטבע יעיד עליו"

יהי רצון שנזכה להבין מה משמעותה של אחריות ומהי מנהיגות, ונזכה גם אנו למנהיגים כמו משה רבינו שיהיו לעם ישראל כרועים נאמנים.

**תלמידות והורים יקרים,
ברצוננו לעדכן בנעשה באולפנא בשבועיים החולפים:**

טיול שנתי שכבת י"א

בשבוע שעבר יצאו בנות שכבת י"א לטיול שנתי לאילת. ביום הראשון יצאו הבנות לנחלים צפית ותמר, הבנות נהנו מהמסלול המתגור ומהסור למות והיתדות, ושמעו הדרכות על אסון נחל צפית ועל הדרך הנכונה לטיולים בטוחים במדבר ובכלל. בערב ניתן לבנות זמן לסיבוב בטיילת. היום השני נפתח במסלול בנחל אמיר, הר אמיר וקניון שחורת. הבנות נהנו מהנוף המגוון והמיוחד של הרי אילת. בערב יצאו הבנות לשייט בים סוף. ביום השלישי טיפסו הבנות את הר צפחות ובראשו נהנו מנוף מפרץ אילת היפהפה, ולסיום ביקרו במצפה התת ימי. תודה רבה לגרשון, רכז הטיולים, ולמורות המלוות.

יום פתוח לתלמידות

ביום ראשון התקיים באולפנא יום פתוח לבנות חורב יסודי, וביום רביעי התקיים באולפנא יום פתוח לבנות העולות לכיתה ז' מבתי ספר שונים. היום נפתח בלימוד קצר לפרשת השבוע עם הרב עודד, בהמשך נהנו הבנות מהיכרות עם צוות האולפנא והתלמידות, מפעילויות שונות-ניסוי במעבדות המדעים, סדנת אומנות, סיור ברחבי האולפנא ועוד. יישר כוח לרבקה להב ויהודית קיאלי ולכל הצוות שהיה שותף בהצלחת הפעילות. תודה לתלמידות האולפנא היקרות שנרתמו ליום הפתוח ועזרו מאוד בכל מה שהיה דרוש.

ערב היכרות להורים

בשבוע שעבר התקיים באולפנא ערב היכרות להורים לקראת הרישום לכיתה ז' לשנה"ל תשפ"ו. את הערב פתח הרב עודד בדברי תורה מפרשת השבוע ובהמשך דבריו הוצגו בפני ההורים התוכניות הרבות והמגוונות בתחומים התורניים, החברתיים והלימודיים. הגב' שירה שרשבסקי, אמא של תלמידות באולפנא, שיתפה את ההורים בתובנות מנקודת מבטה, המורה נתי סיפרה על מעשי החסד המתקיימים במסגרת האולפנא ותלמידות משכבת י"ב ענו על שאלות הקהל. אנו מאחלים הצלחה לכל הבנות העולות לכיתה ז' בהמשך הדרך.

תודה רבה למשפחת פיליפ על תרומת 1000 פקעות של פרחי צבעוני (טוליפים) לטובת גינת האולפנא. תודה לאבשלום הגנן שהוביל את מבצע שתילת הפקעות על ידי בנות כיתה ז' עכשיו לא נותר לנו אלא להתפלל ולחכות לפריחת הצבעוניים לאחר החורף.

ביקור ראש העיר

ביום שלישי זכתה האולפנא לארח את ראש העיר ירושלים מר משה ליאון, שהגיע לביקור עם הגב' חגית משה סגנית ראש העיר ומחזיקת תיק החינוך בעיר, ועם אריק וירצבורגר ראש מנח"י.

לביקור הצטרף גם ר' הלל ליבוביץ יו"ר הועה"פ של מוסדות חורב.

ראש העיר נפגש עם הנהלת האולפנא ושמע על דרכה של האולפנא בחינוך לתור ה עם דרך ארץ, ביקר במרכז הלמידה בלשון בנושא "הגבורה", שהוקם בהובלת המורות ללשון לרגל שבוע השפה העברית, פגש תלמידות עולות בכיתת האולפן, תלמידות מסיירת ההתנדבות ותלמידות לאחים שנהרגו ושנפגעו במהלך המלח"מה. ראש העיר, צפה במעבדות האולפנא בניסוי "קריספר", שהתקיים על ידי בנות השמינית במגמת ביוטכנולוגיה בהנחיית המורה תמר מנחמוב. בניסוי השתתפו גם בנות מכיתה ט' הלומדות בתכנית עתודה מדעית טכנולוגית ומשתתפות בתכנית "גם אני יכול" שסיפרו לראש העיר על האקתון לפיתוח תרופה למחלת דושן בו הן אמורות להשתתף, וכיצד ניסוי "קריספר" יכול לתרום למציאת תרופה למחלות שונות.

בנות כיתה ז' המשתתפות בחוג תלת ממד בהובלת נורית אהרוני מנהלת מרכז המדעים, העניקו לראש העיר שי. מנורה שהודפסה במדפסת תלת ממד ועליה ציור של ירושלים והקדשה מבנות אולפנת חורב.

לסיום פגש ראש העיר את בנות השביעית והשמינית לשיח שאלות ותשובות על נושאים המעניינים את בנות האולפנא כתושבות העיר ירושלים.

הביקור היה מרגש ומוצלח מאוד וראש העיר התרשם עמוקות מדרכה החינוכית של האולפנא, מהמציאות הלימודית, מעשייה החברתית וכמובן מעל הכל, מבנות האולפנא היקרות.

מוזיאון המדע- שכבת ז

בשבוע שעבר יצאו תלמידות שכבת ז' לפעילות במוזיאון המדע ע"ש בלומפילד. נושא הפעילות היה "האוויר סביבנו", כיוון שבמדעים אחד הנושאים שנלמדו השנה הוא על הרכב האוויר, תכונות של גזים והבנת הנושא של ריק וחלקיקים. הבנות נהנו מסיור במוזיאון, מסדנא עם קרח יבש (פד"ח קפוא), כולל ניפוח בלונים, התנסות בחנקן נוזלי ובהשפעותיו על חומרים שונים.

תודה למדריכי המוזיאון על ההסברים וההדרכה המעניינת, תודה לצוות מדעים על הארגון, ותודה גדולה למורות שליוו את הסיור: רותי, מיכל, גילית, רחלי גרינבוים, אבי לב ורחל המדריכה.

ביקור הרב הרשל שכטר

ביום ראשון, י"ב בטבת, זכינו בביקורו של הרה"ג הרשל שכטר ראש הישיבה יוניברסיטי, שבא לבקר את בנות מדרשת תגל של YU הלומדות בבית המדרש באולפנת חורב.

שבוע השפה העברית

לקראת "שבוע השפה העברית", התקיימה במבואת האולפנא תערוכה לימודית מע- שירה, מרגשת ומעצימה בסימן גבורה - "גבְרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ" (תהלים, ק"ג, כ')

התערוכה התפרשה על פני תחנות מגוונות, שכל אחת מהן העמיקה את ההבנה והקשר לשפה העברית ולערכי הגבורה:

1. גבורה במקורות

מסע מעמיק אל הרבדים השונים של השפה העברית, תוך בחינת משמעות המילה "גבורה" מהתנ"ך, מדרשי חז"ל, לשון התפילה ועד העברית בת זמננו.

2. נאומי גבורה

תחנה זו הציגה נאומים היסטוריים המשלבים אמצעים רטוריים המותירים חותם של השראה, כוח ועוצמה.

3. שירי גבורה

שירים שנכתבו בהשראת גבורה פיזית, רוחנית ורגשית. הפעילות התחברה לעולם הלשון והתרכזה בניתוח חלקי דיבר, צירופים שמניים ויחסים בין מילים.

4. ניבים וביטויים

תחנה עשירה ומחכימה שהזמינה את התלמידות לגלות ולהכיר ניבים וביטויים הכוללים את השורש "גבר" תוך הבנה מעמיקה של משמעותם.

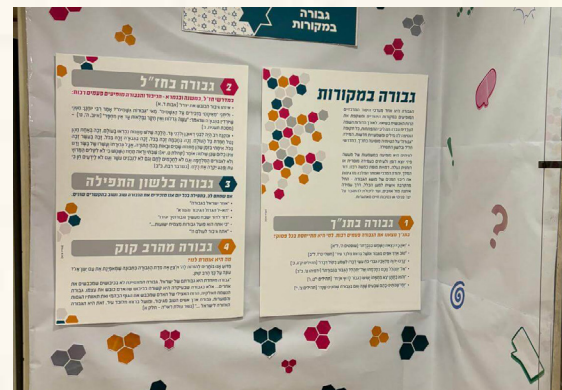
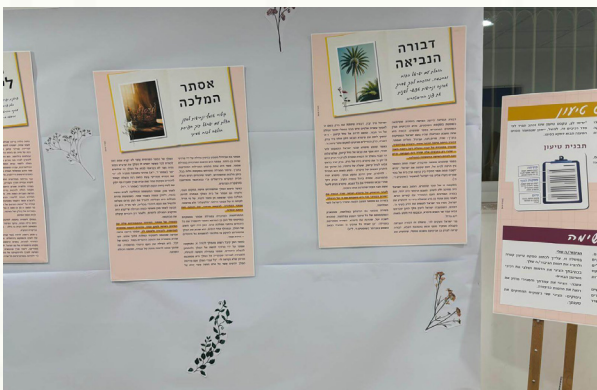
5. גבורה נשית

"רבות בנות עשו חיל": הצגת סיפורי גבורה מעוררי השראה של נשים לאורך הדורות, ביניהן דבורה הנביאה, אסתר המלכה, פרופ' נחמה ליבוביץ, הרבנית ימימה מזרחי, מרים פרץ ואיריס חיים. בהשראת הדמויות, התלמידות נתבקשו לבחור גיבור או גיבורה ולכתוב פסקת טיעון המסבירה את בחירתן.

"ואת עלית על כולנה": התלמידות נדרשו לגלות את כוחותיהן הפנימיים ונקודות החוזק שלהן, לציין תחומים שבהם הן רואות את עצמן כגיבורות, ולבטא את הגבורה האישית שלהן.

הסיור בתערוכה נערך באמצעות דף מלווה אותו מילאו התלמידות לאור מה שלמדו בתחנות השונות.

תודה רבה לחנה חן, רכזת לשון, ולכל צוות לשון על היצירתיות ועל השקעה המרובה בהקמת התערוכה.

מזל טוב לבנות שחגגו את יום הולדתן:

שבת שלום!
הרב עודד מייזליש
וצוות האולפנא